

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гістології, цитології, ембріології та патологічної
морфології з курсом судової медицини

Силабус навчальної дисципліни
«Судова медицина в стоматології. Медичне право»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3,0 кредити ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра гістології, цитології, ембріології та патологічної морфології з курсом судової медицини Одеса, морфологічний корпус ОНМедУ, 2 поверх. Валіховський провулок, 3а. База кафедри: Прозектура, університетська клініка, вул. Тіниста, 8.
Викладач (-і)	Ситнікова В.О., д.мед.н., професор; Литвиненко М.В., к.мед.н., доцент; Буряківський Е.С., к.мед.н. доцент; Олійник Н.М., к.мед.н. доцент; доцент; Нарбутова Т. Е., к.мед.н., доцент; Артьомов О.В., к.мед.н., доцент; Савенко Т.О. асистент; Трощенко Н.Ю. асистент.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Литвиненко Маріанна Валеріївна, завуч з дисципліни «Патоморфологія» +38-066-754-55-26 e-mail: mariana.lytvynenko@onmedu.edu.ua Плетньова Анжела Іванівна, лаборант кафедри: 728-54-17 e-mail: gistologia@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.30 до 16.00 кожного четверга, з 9.00 до 12.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 14.30 до 16.00 кожного четверга, з 9.00 до 12.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гістології, цитології, ембріології та патологічної морфології
з курсом судової медицини

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теорія і практика судово- медичної експертизи, як практичної галузі медицини.

Мета:

- 1) вивчення типових загально-патологічних процесів, сукупність яких зумовлює морфологічні прояви захворювань, травм.
- 2) вивчення структурного підґрунтя в утворенні різних видів травматичних ушкоджень, їх ускладнень та наслідків,
- 3) судово-медичне обґрунтування механізму травми та причини смерті внаслідок дії на організм людини різних зовнішніх факторів та чинників,
- 4) вивчення методів судово-медичних та патоморфологічних досліджень: автопсія, дослідження біоматеріалу, речових доказів біологічного матеріалу та знарядь злочину в різних відділеннях відділу судово-медичної експертизи речових доказів.

Завдання дисципліни:

- 1) розуміння основ механізму травми та утворення тілесних ушкоджень в розвитку загально-патологічних процесів організму людини внаслідок травми, сукупність яких обумовлює морфологічні прояви тих чи інших;
- 2) засвоєння алгоритму поділу тілесних ушкоджень за ступенями тяжкості;
- 3) вміння описати труп на місці його виявлення (місці події),
- 4) поняття судово-медико-криміналістичних досліджень об'єктів,
- 5) отримання навичок клініко-анатомічного аналізу, синтетичного узагальнення діагностичних ознак травматичних ушкоджень і вірного їх тлумачення в причинно-наслідкових співвідношеннях.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- Закони, спрямовані на охорону недоторканості особистості в Україні;
- Положення українського законодавства про судово-медичну експертизу, права, обов'язки та відповідальність медичних працівників за професійні правопорушення, а також основні закони, які регулюють діяльність медичних працівників;
- Сучасні научні дані з усіх розділів судової медицини, а також використання основних методів дослідження, основних об'єктів судово- медичної експертизи (експертиза трупів, живих осіб та речових доказів).

вміти:

- Використовувати положення чинного законодавства стосовно правової регламентації лікарської діяльності.
- Вміння встановлювати факт настання біологічної смерті, визначати наявність

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гістології, цитології, ембріології та патологічної морфології
з курсом судової медицини

та проводити описання стану трупних явищ.

- Демонструвати вміння опису та вилучення речових доказів біологічного походження.
- Демонструвати вміння опису тілесних ушкоджень.
- Вміння проводити опис тілесних ушкоджень на обличчі постраждалої особи.
- Вміння проводити опис стоматологічного статусу постраждалої особи.
- Розуміти принципи судово-медичної стоматологічної ідентифікації невідомої особи.
- Вміння використовувати ознаки ступенів тяжкості тілесних ушкоджень при визначенні їх ступеня тяжкості на обличчі.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Буде викладена у формі лекцій, практичних занять, організації самостійної роботи студентів.

Форми і методи навчання:

- 1) *лекції* (теми розкривають проблемні питання відповідних розділів дисципліни. Лекторами можуть застосовуватись такі варіанти проведення лекцій як навчальна, інформаційна, лекція-візуалізація, лекція-дискусія, лекція-консультація);
- 2) *практичні заняття* (при проведенні практичного заняття передбачається усне та письмове опитування, вирішення тестових завдань, розв'язування ситуаційних задач);
- 3) *самостійна робота (СРС)* з активною консультацією викладача (під час самостійної роботи студенти опановують навчальний матеріал наступного практичного заняття. На консультаціях студент може отримати відповіді на складні питання теми).

Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Організація судово-медичної експертизи та загальні засади експертизи впливу факторів зовнішнього середовища на організм людини. Тема 1. Предмет і завдання судової медицини. Історія її розвитку. Організаційно-процесуальні засади проведення судово-медичної експертизи в Україні. Судова стоматологія в системі судово-медичних знань.

Розділ 2 . Судово-медична танатологія.

Тема 2. Загальні питання судово-медичної танатології. Процес вмирання та смерть. Клінічна та біологічна смерть, їх вмирання та смерть. Клінічна та біологічна смерть, їх діагностика. Ранні та пізні трупні явища. Посмертні зміни зубів. Діагностика давності настання смерті.

Тема 3. Оформлення судово-медичної документації з складанням зубної формули. Огляд трупа на місці його виявлення. Завдання лікаря-спеціаліста в галузі судової медицини під час огляду трупа на місці його виявлення.

Розділ 3. Судово-медична експертиза потерпілих, звинувачуваних та інших осіб. Судово-медична експертиза спірних статевих станів та статевих злочинів.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гістології, цитології, ембріології та патологічної морфології
з курсом судової медицини

Тема 4. Судово-медична експертиза живих осіб з визначенням ступеня тяжкості тілесного ушкодження. Визначення ступеня тяжкості тілесного ушкодження при травмі зубів. Ушкодження м'яких тканин обличчя, слизової оболонки порожнини рота. Ушкодження кісток черепа, обличчя та зубів.

Розділ 4. Судово-медична експертиза ушкоджень та смерті від механічних чинників.

Тема 5. Загальні питання судово-медичної травматології. Фактори зовнішнього середовища, від дії яких виникають травми. Наслідки травм. Опис ушкоджень.

Ушкодження тупими предметами. Класифікація тупих предметів. Синці, садна, забиті рани. Переломи кісток щелепно-лицьової області. Визначення зажиттєвості та давності нанесення ушкоджень м'яких тканин обличчя та зубів. Судово-медична експертиза вогнепальних ушкоджень щелепно-лицьової області. Судово-медичне обґрунтування механізму травми та причини смерті від дії вогнепальної зброї.

Судово-медична експертиза живих осіб з визначенням ступеня тяжкості тілесного ушкодження. Визначення ступеня тяжкості тілесного ушкодження при травмі зубів. Ушкодження м'яких тканин обличчя, слизової оболонки порожнини рота. Ушкодження кісток черепа, обличчя та зубів.

Судово-медична експертиза механічної асфіксії. Судово-медичне обґрунтування механізму травми та причини смерті від різних видів механічної асфіксії.

Розділ 5. Судово-медична експертиза ушкоджень та смерті від дії інших фізичних факторів зовнішнього середовища.

Тема 6. Судово-медична експертиза ушкоджень та смерті від дії крайніх температур; атмосферної та технічної електрики; променевої енергії; різко зміненого барометричного тиску

Розділ 6. Судово-медична експертиза ушкоджень та смерті від дії хімічних речовин та біологічних чинників.

Тема 7. Судово-медична токсикологія. Загальні відомості про отрути та отруєння. СМЕ алкогольної інтоксикації. експертиза смерті від дії наркотичних речовин. Судово-медична експертиза ушкоджень тканин обличчя та зубів хімічними чинниками.

Розділ 7. Судово-медична експертиза речових доказів біологічного походження та медико-криміналістичні методи досліджень.

Тема 8. Судово-медична експертиза речових доказів біологічного походження. Судово-медико-криміналістичні дослідження об'єктів судово-медичної експертизи. Судово-медична ідентифікація особи за стоматологічним статусом. Судово-медичні основи ідентифікації особи за слідами зубів.

Розділ 8. Судово-медична експертиза у справах з професійних та посадових правопорушень медичних працівників.

Тема 9. Судово-медична експертиза у випадках професійно-посадових правопорушень медичних працівників.

Перелік рекомендованої літератури

1. В. Д. Мішалов, Т. В. Хохолєва, В. Т. Бачинський, В. В. Войченко, Г. Ф. Кривда, Є. Я. Костенко (за загальною редакцією В. Д. Мішалова). Судова медицина.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гістології, цитології, ембріології та патологічної морфології
з курсом судової медицини

Підручник. Київ, 2018. 575с.

2. Кримінальний кодекс України в редакції від 14.11.2020р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

3. Кримінально-процесуальний кодекс України в редакції від 11.09.2020р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

4. Закон України «Про судову експертизу» № 4038-ХІІв редакції від 03.07.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>

5. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» № 2801-ХІІв редакції від 24.07.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>

Інформаційні ресурси

Веб-сайти університетів та електронні ресурси мережі «Інтернет»

ОЦІНЮВАННЯ

Форми контролю та критерії оцінювання результатів

навчання

Поточний контроль: усне опитування, тестування; оцінювання виконання практичних навичок роботи з мікропрепаратами та електронограмами.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:

- методи: опитування, вирішення ситуаційних задач та тестових завдань;
- максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті:

«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду потерпілого або трупа та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
-----	---

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гістології, цитології, ембріології та патологічної морфології
з курсом судової медицини

«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду потерпілого або трупа та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду потерпілого або трупа та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду потерпілого або трупа та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гістології, цитології, ембріології та патологічної морфології
з курсом судової медицини

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.